

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний
педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

До 300-річчя Г.С.Сковороди

Матеріали
XIX науково-методичної конференції
здобувачів вищої освіти
та молодих учених
«Наумовські читання»,
присвяченої року
математичної освіти
в Україні

Харків – 2022

УДК 378:001.891

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Пономарьова Н. О. – доктор пед. наук, професор, декан фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Андрієвська В. М. – доктор пед. наук, доцент, професор кафедри інформатики ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Водолаженко О.В. – кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри математики ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Жерновникова О. А. – доктор пед. наук, професор, зав.кафедри математики ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Боярська-Хоменко А.В. – доктор пед. наук, доц., зав.кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Золотухіна С. Т. – доктор пед. наук, професор, професор кафедр освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Олефіренко Н. В. – доктор пед. наук, професор, зав.кафедри інформатики ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Масич В.В. – доктор пед. наук, доцент, зав. каф.фізики ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Моторіна В. Г. – доктор пед. наук, професор, професор кафедри математики ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Бабак О. М. – здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г.С.Сковороди, голова наукового комітету фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Сусліченко К. С. – здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г.С.Сковороди, заступник голови наукового комітету фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
(Протокол №8 від 16 лютого 2022 р.)

Наумовські читання : збірник тез доповідей ХІХ науково-методичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (м. Харків, 23-24 листопада 2021 року) / [укл.: Пономарьова Н. О., Андрієвська В. М., Водолаженко О.В.]. Харків, 2022. 335 с.

Збірник містить матеріали доповідей з проблем теорії та історії математичної освіти; інноваційних технологій в освітній практиці; фізики та робототехніки; освітніх, педагогічних наук. Збірник розрахований на наукових і практичних працівників у галузі освіти, докторантів, здобувачів вищої педагогічної освіти усіх рівнів.

©Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2022

*доктор. пед. наук, доцент Масич В. В., Цигульов П. В.,
Пацульда В. В.*

**ВАЖЛИВІСТЬ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «АЛЬТЕРНАТИВНІ
ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ» У КУРСІ ФІЗИКИ ЗАКЛАДІВ ЗСО266**

*канд. фіз.-мат. наук, доцент Глейзер Н. В., Говорова Т. С.,
Слинченко В. І.*

SOFT SKILLS СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА269

*канд. фіз.-мат. наук, доцент Глейзер Н. В., канд. фіз.-
мат. наук, доцент Сергеев В. М., Ставицька О.В.,
Заніборщ Я.Є.*

**ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ272**

*канд. фіз.-мат. наук, доцент Глейзер Н. В.,
Сальниченко І. О.*

**РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ ШЛЯХОМ
ВИКОРИСТАННЯ ОКУЛЯРІВ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ
ТА ЦИФРОВИХ ДОДАТКІВ «BOOKVAR» НА
ФАКУЛЬТАТИВНИХ ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИКИ273**

канд. фіз.-мат. наук, доц. Малець Є. Б., Пелешок Ю. А.

**ОСОБЛИВОСТІ МІКРОЧАСТИНОК В НЕОДНОРІДНИХ
ПОЛЯХ276**

викладач Юрченко О. В., Мар'єнко А. О.

**ЯДЕРНИЙ МАГНІТНИЙ РЕЗОНАНС ТА ЙОГО
ЗАСТОСУВАННЯ279**

РОЗДІЛ 5. «ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ» 282

*канд. пед. наук, доцент Дейниченко Г. В.,
канд. пед. наук, доцент Кабанська О. С., Табачник Ю. Д.*

РІЗНОВИДИ ГРУПОВИХ ФОРМ НАВЧАННЯ283

доктор пед. наук, доцент Кабусь Н. Д., Сиротюк М. І.

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА
РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ286**

*канд. пед. наук, доцент Калашнікова Л. М.,
Сусліченко К. С.*

**ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ЗДОБУВАЧІВ СЕРЕДНЬОГО РІВНЯ ОСВІТИ В УМОВАХ
ПРОДУКТИВНОГО НАВЧАННЯ288**

педагогічні технології в цифровій школі : наук.-практ. конф. 16-17 травня 2019 р. : тези доп. Х., 2019. С. 140-144.

2. Дейніченко Г.В., Дейніченко Т.І., Кабанська О.С. Групові форми навчання в історії педагогічної думки. *Інноваційні педагогічні технології в цифровій школі* : матеріали II науково-практичної конференції молодих учених (14-15 травня 2020 р.). Х., 2020. С. 47-50.

3. Дейніченко Т.І. Диференціація навчання в процесі групової форми його організації (на прикладі предметів природничо-математичного циклу): автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.09 /ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Харків, 2006. 21 с.

4. Лозова В.І. Цілісний підхід до формування пізнавальної активності школярів. Харків, 2000. 164 с.

5. Чередов И.М. Формы учебной работы в средней школе. URL: <http://sovschool.com/web/index.php?r=site%2Flesson&id=2&book=144&step=1&page=3>

6. Ярошенко О.Г. Групповая навчальна діяльність школярів: теорія і методика (на матеріалі вивчення хімії). К. : Партнер, 1997. 208 с.

УДК 378.147

*доктор пед. наук, доцент Кабусь Н. Д.,
Сиротюк М. І.*

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди

Анотація. Розглянуто методологічні засади соціального захисту й реабілітації військовослужбовців операції Об'єднаних сил. Розкрито соціальні гарантії, що надаються ветеранам та їх сім'ям, акцентовано увагу на медичній, соціальній та психологічній реабілітації захисників, наведено приклади мотиваційних проектів для ветеранів.

Ключові слова: соціальний захист, військовослужбовці, операція об'єднаних сил, реабілітація.

Від сьомого квітня 2014 року на східних теренах нашої держави триває антитерористична операція, з 2018 – була перейменована в операцію Об'єднаних сил. Від початку її проведення, понад 400 тисяч чоловіків та жінок отримали офіційний статус учасника бойових дій (Статистичні дані, 2021). За неофіційною статистикою цифра – ще більша. Частина з них досі перебувають на лінії зіткнення, інші ж повернулися до цивільного життя. Це ветерани – особи, які захищали безпеку мирних жителів і брали безпосередню участь у збройному конфлікті на сході України (ГО «Юридична сотня», 2018).

Наразі, коли чисельність ветеранів зростає, складно обійтися методом кейсів. З поверненням, захисники потребують чіткої схеми соціального захисту – системи державних заходів, спрямованої на створення передумов для їх успішної реабілітації.

На технологізацію отримання соціальної допомоги було спрямоване прийняття ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», що визначає пільги ветеранів у 22 положеннях (ЗУ «Про статус ...», 2021). Серед основного: представлені пільги на проїзд, оплату житлово-комунальних послуг, купівля ліків на пільгових умовах, щорічна грошова допомога.

Окрім цього закону, процедуру соціального захисту ветеранів регулюють інші постанови, нормативно-правові акти (ЗУ «Про соціальний ...», 2021; Постанова КМУ, 2018; Постанова КМУ, 1998). Згідно їх змісту, кожен ветеран з офіційно підтверджених статусом має можливість отримати ділянку землі в будь-якій точці України, і вибрати її самостійно, на сайті держгеокадастру (Сайт Головного, 2021). При бажанні збудувати щось на цій ділянці, власник може отримати вигідні умови кредитування за програмою «Власний дім». З питань соціального захисту ветеранів можна звернутися за телефонами гарячої лінії Міністерства у справах ветеранів, окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, тел.: (044) 281-08-56, (044) 281-08-54. Послуга надається цілодобово.

Щодо дітей учасників бойових дій, вони теж не залишаються без уваги. Щорічно, держава забезпечує їх путівками до оздоровчих таборів. Якщо батьки беруть частину витрат на себе – діти можуть відвідати «Молоду гвардію», табір імені Ю. Гагаріна чи «Артек».

Тож, сучасна система соціального захисту ветеранів наповнена багатьма різноплановими проектами, низкою привілеїв для захисників. Водночас, окрім гарантії їхнього соціального захисту, ветерани ООС внаслідок перебування в екстремальних умовах потребують відновлення фізичного й психічного здоров'я, реабілітації, яка включає медичний, соціальний та психологічний аспекти, де найпершим є повернення фізичних можливостей організму, а кожен з наступних видів реабілітації зароджується з попереднього і поступово стає основним.

На сьогодні Україна бере участь у міжнародних проектах сприяння медичній реабілітації військовослужбовців, наприклад – у реабілітаційному центрі Болгарії. Також реалізуються мотиваційні проекти для ветеранів ООС, зокрема «Ігри нескорених», «Плече побратима», «Патріоти до влади». Ветерани продовжують активну діяльність: пишуть книжки («Життя після 16.30»), очолюють громадські організації («Рапіра», «Щит нації», «Патріот»), здійснюють національно-патріотичне виховання учнівської молоді. Зусилля волонтерів також сприяють цьому.

Таким чином, впродовж останніх років, реабілітація військовослужбовців стає все більш злагодженою, ефективною: надаються нові можливості, в тому числі професійні послуги спеціалістів, соціальні гарантії, що сприяє поверненню ветеранів до мирного життя. При цьому, потребує подальшого розвитку сімейна реабілітація, актуальним є створення дозвіллевих центрів для змістовного проведення часу ветерана з родиною, налагодження втраченого контакту з дітьми, покращення внутрішньосімейних стосунків.

Список використаних джерел

1. ГО «Юридична сотня». Пам'ятка учасникам російсько-української війни. Права обов'язки та гарантії соціального захисту. Київ. 2018, 224 с.
2. ЗУ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (поточна редакція від 01.08.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>
3. ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (поточна редакція від 01.08.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>
4. Постанова КМУ від 10 жовтня 2018 р. № 819 «Деякі питання забезпечення громадян доступним житлом». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-2018-%D0%BF#Text>
5. Постанова КМУ «Про затвердження Правил надання довгострокових кредитів індивідуальним забудовникам житла на селі» від 5 жовтня 1998р. №1597. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1597-98-%D0%BF#Text>
6. Сайт Головного управління Держгеокадастру, 2021. URL: <https://land.gov.ua/>
7. Статистичні дані учасників бойових дій, 2021. URL: <https://legal100.org.ua/svizha-statistika-shhodo-kilkosti-uchasnikiv-ato-os-stanovi-na-2021-rik/>

УДК 371.321

*канд. пед. наук, доцент Калашнікова Л. М.,
Сусліченко К. С.*

ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ СЕРЕДНЬОГО РІВНЯ ОСВІТИ В УМОВАХ ПРОДУКТИВНОГО НАВЧАННЯ

Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди

Анотація. В тезах розглянуто компетентнісний підхід у навчанні. Описано перспективу використання форм позаурочної роботи у фор-